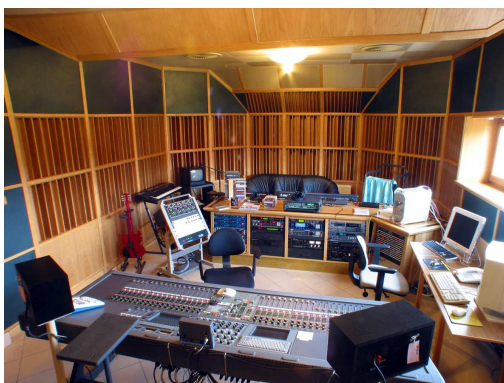

Bemutatjuk: Soundmaster hangstúdió

A Római part kellemes, hangulatos környezetében, a budapesti Nefelejts utcában működik a Soundmaster stúdió. 1998 óta volt szerencsém néhány alkalommal a stúdióban járni, és bevallom, igazán az ott látottak adtak erőt akkor ahhoz, hogy ne csak kicsiben merjünk gondolkodni, ha hangstúdióról van szó.

Zenész ismerősei ösztökélésére a stúdiót 1990-ben indította Erdélyi Gábor Ákos. Akkor a cél még egy egyszerű, kicsi stúdió megépítése volt. De ilyenből már akkor is sok volt, így a cél módosult: valami jobb kell.

1. A digitális stúdió vezérlő helyisége az „outboard” eszközökkel.

A teljesen magánkézből lévő stúdió így a fejlődés útjára lépett. A fontosabb fejlődési lépcsőket említve először egy Soundcraft 6000-es keverőt vett a stúdió, azután azt a tervezői által „bébi SSL”-nek becézett Tascam M700-as pultra cserélte. Az M700-as pult mellett már 2 db 1” Tascam ATR6016 16-sávú, egymással szinkronban futó magnó működött. A Soundmaster stúdió volt a második magyarországi felhasználó, aki megvásárolta az akkor még csak 4-sávú ProTools rendszert.

A következő nagy lépés egy tekintélyes OTARI DTR-900 típusú 32-sávú állófejes 1” szalagos digitális magnó beszerzése volt, ami a mai napig a stúdió rendszerének egyik alappillére.

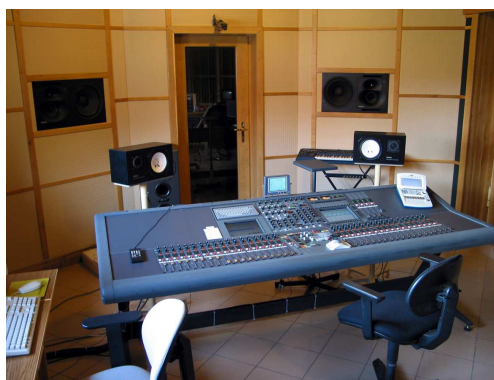
A digitális keverők elterjedésének idején 1997-ben Gábort meghívta a Neve egy demonstrációra az ismert Stock-Aitken-Waterman dalszerző-producer trió egyik tagja, Pete Waterman stúdiójába. A demonstráció megtette hatását, és a stúdió hamarosan egy AMS Neve Libra digitális keverővel gazdagodott. A pult színvonalára jellemző, hogy a Neve a Libra sorozatot akkoriban azzal a céllal vezette be, hogy a Capricorn nagyformátumú keverőben működő DSP-t új I/O-val és olcsóbb kezelőfelülettel együtt elérhető áron kínáljon teljesen digitális keverőt kis- és közepes stúdiók számára. A stúdióban telepített

88 bemenettel rendelkező Libra az első hónapok kezdeti nehézségeitől eltekintve stabilan működik annak ellenére, hogy a Soundmaster Művészeti Kft. az első tíz Libra vásárló egyike.

A Libra az új ProTools rendszerrel és az OTARI magnóval már teljesen digitális rendszert alkot. Ugyanakkor a meglévő Tascam keverő a magnókkal külön helyiségbe költözött, így a Soundmaster stúdió már két független produkció fogadására is alkalmassá vált.

A stúdió egyéb eszközei is színvonalasak. Az analóg oldalt Neve, AMEK, TubeTech kompresszorok, mikrofon előerősítők, limiterek erősítik, és a mastering funkcióra is valóban alkalmas digitális processzorokból sincs hiány: Eventide H3000 és DSP4500, Weiss Audio DS-1 kompresszor, Lexicon 960L effektprocesszor. Valódi kuriózumnak számít az AMS RMX-16 zengető. Érdekes módon például a Korg A1 processzort a stúdió honlapján (www.soundmaster.hu) olvasható eszközlístára hivatkozva zenészek már többször szerették volna megvásárolni a világ minden tájáról érkező ajánlatokkal.

A színvonalat a mikrofonpark kialakításában is igyekezett fenntartani a stúdió. Az arzenál magját a Neumann, a Bruel&Kjaer (többek között a világon létező 100 példányból egy darab 4040-es), az AKG, a Shure és a Beyerdynamic klasszikusai adják. A jobb hangzás érdekében a Tascam pult mellé korábban Amek 9098 előerősítők lettek vásárolva, de a Libra pult saját előerősítői mellé ezek helyett inkább a Neve VX keverőből származó előfokok kerültek.

2. A Neve Libra keverőasztal, a géphelyiség bejáratával.

Nagyon ritkán találni olyan stúdiót, ahol a „csupasz” hangtechnikán kívül színvonalas hangszereket is talál a zenész: itt a stúdióhelyiségben Yamaha C5F versenyzongora, a vezérlőben Yamaha, Oberheim, Roland, EMU szintetizátorok találhatóak rengeteg tartozékkal, de a helyszínen lehet válogatni a meglévő Marshall, Trace Elliot, Mesa Boogie gitár-erősítők közül is. Korábban egy színvonalas Pearl

dobkészlettel is rendelkezett a stúdió, de mint az évek során kiderült, a nevesebb dobosok inkább saját hangszeren játszottak, a kevésbé nevesebb dobosok pedig nem tudták kihasználni a lehetőségeket.

3. A zajos gépek, számítógépek, az OTARI magnó és a Libra „lelke” a géphelyiségben.

A stúdió az akkor érvényben lévő önkormányzati rendeletek miatt családi háznak épített épületben működik. A 89 m²-es stúdió a pincében, a 48 m²-es vezérlő az irodával együtt az első emeleten található, a földszinten pihenő és büfé lett berendezve. A stúdió és a vezérlő szokatlan elhelyezése oka a családi házas külsővel járó kötöttségek voltak, de így a feljátszó helyiség valóban teljesen védett a külső zavaroktól, ráadásul a helyiségek klimatizálását biztosító gépek egy külön udvari épületben dolgoznak. A szomszéd telken szálláslehetőség, kis parkoló és garázs található.

A feljátszó és a vezérlő között kamera és monitor biztosítja a vizuális kapcsolatot, ami az évek során megszokottá vált. Az áttekintő ablak hiánya ugyanakkor nagyobb szabadságot is adott a vezérlő helyiségben, például az M700-as keverővel az eredeti elrendezéshez képest 90°-al elforgatott elrendezés lehetővé tette a zajosabb készülék elzárását külön géphelyiségben.

A vezérlő emeleti elhelyezése ugyanakkor problémákkal is jár: az eredeti Soundcraft keverőt még egyszerűen fel lehetett vinni, a Tascam M700-as keverőt csak feltuszkolni lehetett a lépcsőn, de a Libra pultot már csak egy magasított targonca volt képes beemelni a vezérlő ablakán. Másrészt a Yamaha zongora is még a ház építésekor került a pincébe, a csomagolás a belső munkálatok befejezésekor került le róla.

Az akusztikai kialakítás kimondottan igényes, a Libra vásárlásakor átalakított vezérlő helyiségbe tömör tölgy burkolatok, valódi bőr membránok, intarziás tömör fa rack-szekrény kerültek. A Tascam M700-as keverő számára külön vezérlőből, géphelyiségből és

feljátszóból álló blokk épült ugyanekkor. Ez lett az „analóg stúdió”.

Az elmúlt időszakban a digitális eszközök és rendszerek az olcsón kínált berendezéseknek „köszönhetően” lényegesen vesztettek a megbecsülésből, ami még újabb formátumok fejlesztésére és még nagyobb sáv szélességek hajszolására kényszeríti a fejlesztőket. Az analóg formátum reneszánsza végül elérte a stúdiót is, ugyanis az ügyfelek visszajelzéseiből leszűrt igényeknek eleget téve rövid időre egy analóg, VCA-s automatikával felszerelt SSL 4000G keverő került a vezérlőbe a Libra helyett. Az SSL pultnál a teljesen dinamikus automatizálás (Encore) és a szabadon kiosztható DSP funkciók kényelme is hiányzott. Megdöbbenő volt, hogy az SSL pult hangzása szinte mindenkit a Tascam M700 hangzására emlékeztette, leginkább emiatt került vissza a Neve Libra az eredeti helyére.

4. A felvételi helyiség a Yamaha versenyzongorával.

A jelenlegi fejlesztések a vezérlő helyiségben a meglévő Genelec 1037B monitor-pár és a klasszikus Yamaha NS-10 monitor-pár mellett egy új Dynaudio AIR Surround monitor rendszer elhelyezését, és az OTARI magnót kiváltó MADI interfészes RME HDSP 56-sávú HD felvevőként működő hangkártya beépítését érintik.

Tény, hogy egy ilyen színvonalú eszközparkkal megáldott hangstúdióval nehéz a hazai piacon érvényesülni, de a lehetőségeket számos referencia (többek között a Benkó Dixieland Band, Bolyki Brothers, Brass Age, Barbaro, Sugarloaf, Neo) bizonyítja már.

Remélhetőleg a gyorsan olcsón előállított, tömörítetten hallgatott zenei produkciók mellett továbbra is megmarad a cél: valami jobbat.

2004.09.24./2010.05.20.

Fürjes Andor Tamás